

Oslo kommune
Utdanningsetaten

Eksamensmøte for videregående skoler 21.10.2011

Kari-Anne Steen, Mette Thoresen, Anne Wold, Margareth Tomren,
PED

Bjørg Ruud, EFP

Program

- Tilbakeblikk på vårens eksamen
- Eksamen høst 2011
- PAS og PGS
- Rutinebeskrivelse for registrering i SATS
- Retningslinjene for eksamensavvikling
- Forsert løp
- Sperrefrist og trekk
- Forskriftsendring
- Sjekkliste for vurdering
- Eksempler på tiltak for å kvalitetssikre sluttvurderingen
- Felles heldagsprøver
- Elev- og privatisteksamen
- Fagdokumentasjonskompetanse
- Eksamensplan vår 2012

TILBAKEBLIKK PÅ VÅRENS EKSAMEN

Eksamensoppmelding vår 2011 for alle VGS i Oslo

	<i>Elever</i>	<i>Partier</i>
Sentralt gitt skriftlig	15.583	1007
Lokalt gitt skriftlig	710	58
Muntlig, muntlig-praktisk, praktisk	9720	1426
TOTALT	26.013	2.491

*Tallene er hentet fra SATS
I hovedsak kun partier med lokal sensur fra privatskolene*

Erfaringer fra eksamen vår 2011

- Øking i antall partier og eleveksamener
- Andelen med digitale besvarelser øker
- Relativt få meldte problemer inn til UDA
- Kun to parti ble annullert
- Raske tilbakemeldinger
- Velvillighet hos eksamensansvarlige til å finne løsninger

Utfordringer eksamensavviklingen vår 2011

- Sensormangel
 - For eksempel i byggfag, mediefag og psykologi
- Endringer i sensortildelingen i eksamensperioden
 - ca 10% av eksamenspartiene var gjenstand for bytter
- Finne ny sensor i SATS
- Behov for opplæring i SATS
 - Ulik registreringspraksis
 - Lokalt gitt skriftlig eksamen
- Håndtering av sperrefrist

For imøtekomme utfordringene har UDA tiltak for kvalitetssikring

Erfaringer fra sentralt gitt eksamen vår 2011

- Sentralt gitt eksamen: Udir foretar årlig en kartlegging og faglig evaluering av eksamen
- Evaluering av eksamen 2011: Hvordan sensorer vurderer elevenes kompetanse i faget, slik den kommer til uttrykk på eksamen. Se nærmere på forholdet mellom forberedelse og eksamen, og hjelpemiddelordning til eksamen.
- Kartlegging av lokalt gitt muntlig eksamen

Tiltak fra UDIR

- Utrede obligatorisk sensorskolering
- Utrede hvordan eksamen med forberedelsesdag fungerer i samfunnsøkonomi på Vgs
- Prosess med å forskriftsfeste skoleeiers forpliktelse til å utarbeide lokale retningslinjer for lokalt gitt muntlig.
- Kartlegging av rutiner for fordeling av og trekk til eksamen.

Oslo kommune
Utdanningsetaten

EKSAMEN HØSTEN 2011

Eksamensplanen høst 2011

- Brev av 12. august d.å. vedrørende eksamensplan for høst 2011
- ”Alle eksamener som avvikles på høsten skal registreres i SATS eksamensmodulen på lik linje med vårens eksamen”

Sentralt gitt eksamen – høsten 2011

- Volum eleveksamen: 2400 kandidater fordelt på 876 eksamenspartier
- Sentralt gitt skriftlig eksamen: Frist for oppmelding i PAS var **1. oktober**
 - Etterpåmelding via UDA til fylkesmannen med fagkode som skal åpnes for

Lokalt gitt eksamen – høsten 2011

- **Volum:** ca 300 eksamenspartier fordelt på ca 600 kandidater
 - Skriftlig: 40 partier 100 kandidater
 - Muntlig og praktisk: 250 partier 500 kandidater
- **Lokalt gitt skriftlig eksamen:** Egen eksamensplan. Sensor oppnevnes av UDA.
- **Muntlig og praktisk eksamen:** Skolene er delegert ansvar for organisering og gjennomføring. Sensor skal være ekstern. Se for øvrig *Retningslinjer for eksamensavvikling i Osloskolen*.

- Minner om fristen for å registrere inn partier, eksaminatorer og kandidater i SATS innen 1. november
- **Nytt denne høsten:** informasjon om Sensor2 meldes inn til UDA, som registrerer Sensor2 på eksamenspartiet (M, MP og P). Skolene registrerer selv alle aktuelle partier, eksaminator og eksamenskandidater i SATS senest **1. november.**

PAS OG PGS

PAS og PGS – Våren 2011

- Påmelding og eksport til PAS foregikk hovedsakelig uten store feil eller problemer
- Få endringer og etterpåmeldinger. Fylkesmannen kan åpne for endringer etter påmeldingsfristen
- Forberedelser i forkant av eksamen – samarbeid mellom PED og IKT
 - IP-adresse sjekk
 - Forberedelsesbrev fra IKT
 - Skolenes test av digital eksamen i april avbrutt pga angrep
- Overvåking av eksamen

Digital gjennomføring i PGS våren 2011

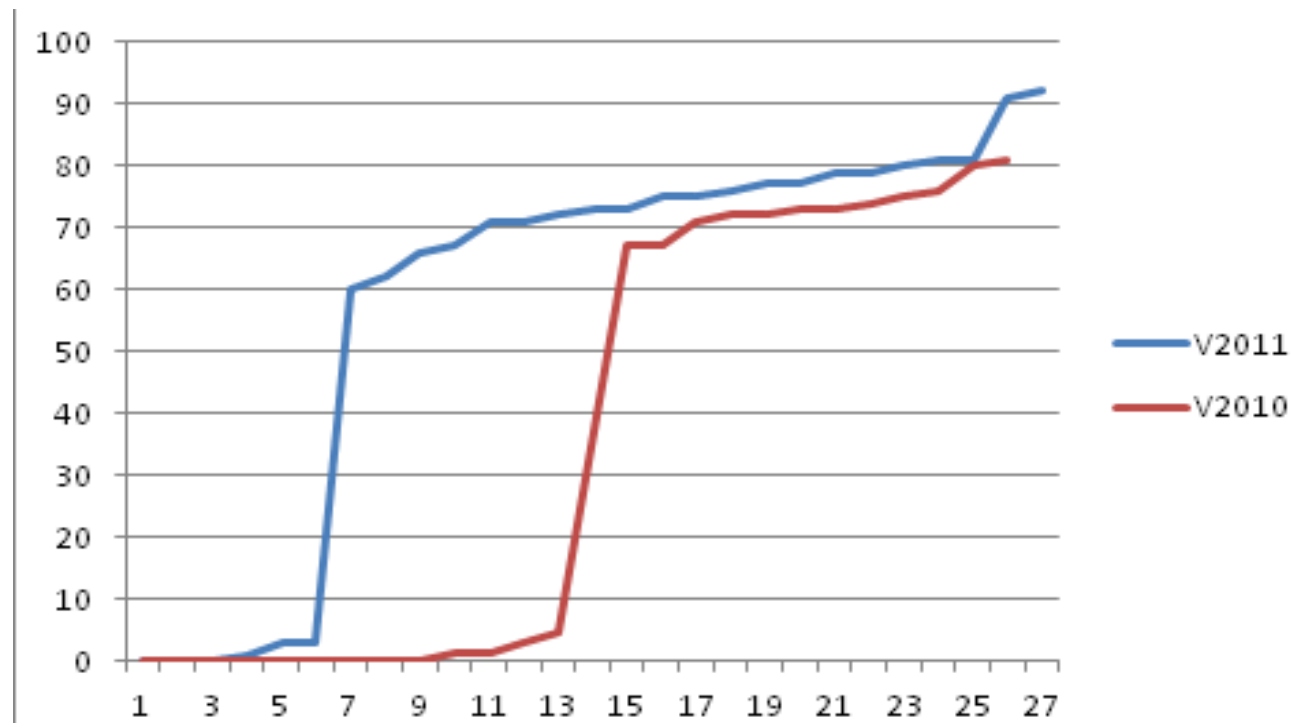
- 66,5 av sentralt gitt eksamen ble levert elektronisk
– Øking fra 51 % våren 2010
- *6 skoler = under 3% (3 = 0%)*
- *16 skoler = mellom 60% og 79%*
- *5 skoler = over 80%*

Tallene gjelder eleveksamen og er hentet fra PAS

Skolenes digitale eksamensbesvarelser i %

- Den digitale eksamensgjennomføringen gjør at skolene er avhengig av å ha kompetanse i bruk av PAS og av PGS
- Skolene må ha flere med kompetanse for ikke å være sårbare under eksamensforberedelse og eksamensavvikling
- Skolene bes melde fra hvis det er behov for kurs

PAS og PGS – digital eksamen normalordning

- Eksamensoppgavene distribueres ikke i papir, men kan lastes ned i PAS 24 timer før
- eksamenskandidaten laster ned eksamensoppgaven fra PGS-A når eksamen starter
- kandidaten besvarer oppgaven og laster besvarelsen opp i PGS-A når den er ferdig
- sensor henter besvarelsen i PAS, hvor også karakterene blir satt ved fellessensuren

Skolene kan velge å benytte papirbasert eksamen dersom det er behov for det

- skolene må da selv laste ned eksamensoppgavene fra PGS
- distribuere oppgavene til elevene
- sende eksamensbesvarelsene direkte til sensor i ordinær post

PAS og PGS – gjennomføring vår 2012

Forholdsregler:

- Les oppdatert brukerveiledning fra PAS
- Skolene må ha nødløsninger i tilfelle tekniske problemer
- Følg instruksjer fra IKT- avdelingen
- Tekniske spørsmål rettes til IKT.
- Praktiske og gjennomføringsmessige spørsmål rettes til PED
- Gå tjenestevei. Mange spørsmål kan avklares av UDA.
- Ta ut forberedelsesmaterieill og lagre det lokalt

NY RUTINEBESKRIVELSE FOR REGISTRERING I SATS

- SATS basen i Oslo er svært innholdsrik: over 9800 partier registrert i eksamensmodulen i fjor
- Vi har behov for lik forståelse av hva, hvordan og hvorfor vi registrerer i SATS
- Vi ser at registreringspraksisen er ulik blant skolene
- Rutinebeskrivelsen er nå oppdatert og er et innspill til å heve kvaliteten på eksamensdataregistreringene i SATS
- Erstatte ikke kurs i SATS eksamensmodulen, men presiserer Oslos rutiner for registrering slik at kvaliteten på dataene i SATS blir bedre

- Rutinebeskrivelsen er nå forenklet og har fokus på kjerneoppgavene
 - Registrering av Sensorkompetanse
 - Registrering av Sperret tid
 - Håndtering av eksamenspartier som ikke skal avvikles
 - Sentralt gitt og lokalt gitte eksamenspartier
 - Sjekk av eksamensfunksjoner og trekk til eksamen
 - Overføring til og fra PAS
- Vi tar imot innspill: meld fra til UDA hvis dere har kommentarer til den nye rutinebeskrivelsen

Sensorkompetanse i SATS

Det er behov for kontinuerlig oppdatering av sensorkompetansen

- Vårens sensorallokering har utgangspunkt i skolenes registrering av sensorkompetanse
- Totalt antall aktive sensoroppføringer: 10170
 - Sensor = Ja: 5889, Sensor = Nei: 4581
- 721 sensoroppføringer står med sensor = Ja, men med *godkjent dato* før 1. januar 2011
- Sensorkompetansen må gjennomgås av skolene før frist 15.02. 2012
- Sensorkompetanse i fremmedspråkene må oppdateres av skolene

- UDA setter opp nye kurs i SATS i desember og januar. Informasjon vil bli sendt skolene på e-post.
- Det oppfordres til å delta på kurs i SATS
- Alle skoler må ha tilstrekkelig kompetanse i bruk av SATS eksamensmodulen
- Alle skoler bør ha minst 2 kompetente personer for ikke å være sårbare i håndtering av eksamensdataene

RETNINGSLINJER FOR EKSAMENSAVVIKLINGEN I OSLOSKOLENE

Revidert utgave høsten 2011 – viktige endringer

1. Retningslinjene har fått endret struktur, bl.a. for å unngå mange gjentakelser. Sensorene trenger kun lese Innledning og Del II. **Eksamensansvarlige må kjenne alt.**
2. Del II er ordnet kronologisk og starter med faglærers plikter før eksamen og fortsetter fram til omtale av klager.
3. Spesielt for videregående skoler: Muntlig, muntlig-praktisk og praktisk eksamen skal følge samme retningslinjer og er derfor samlet under ett punkt i Del I og ett punkt i Del II. Dermed unngår man gjentakelser og understreker at reglene er de samme.

Revidert utgave høsten 2011 – viktige endringer (forts.)

- 4 Retningslinjene understreker hva et *eksamenssett* omfatter.
- 5 Krav til eksamensoppgaver er presisert.
- 6 Det er presisert at fagsamtalen utgjør minst halvparten av eksamen.
- 7 Krav til vurderingskriterier og kjennetegn på måloppnåelse er presisert.

Revidert utgave høsten 2011 – viktige endringer (forts.)

- 8 Det er gitt oversikt over hva informasjonen til elevene om eksamen skal inneholde (ment som en "huskeliste" for skolen).

- 9 Det er gjort mindre språklige endringer. Forklaring av sentrale begreper er justert.

Hvorfor endringer?

- Retningslinjene kom første gang i 2007 og er blitt revidert hvert år.

Endringer jan. 2011 som følge av :

- endringer i kap. 3 i forskrift til opplæringsloven
- rundskriv Udir-1-2010

Endringer okt. 2011 som følge av:

- behov for presiseringer som følge av erfaringer med eksamen og spørsmål fra skoler
- ønske om å forenkle dokumentet og unngå gjentakelser

Viktige endringer i Innledning til retningslinjene

- **Kompetanse:** Å vise kompetanse vil si å kunne møte og løse komplekse oppgaver.
- **Vurderingskriterier:** Det sensorene legger vekt på når de vurderer elevenes kompetanse.
- **Kjennetegn på måloppnåelse:** Beskriver mestring på ulike nivåer ut fra gitte vurderingskriterier.

Viktige endringer i del I

Fagrapport (pkt. 1.6)

- Rektor skal påse at det utarbeides fagrapport i alle fag. Skolene **skal** benytte mal for fagrapport utarbeidet av Utdanningsetaten. Denne finnes på Utdanningsetatens hjemmeside: www.utdanningsetaten.oslo.kommune.no under "Eksamen og elevvurdering".

Viktige endringer i del I

Tilrettelegging (pkt. 1.7)

- Tilføyelse: Tilretteleggingen skal ikke forstyrre andre kandidater.

Til bruk på skolene: **bilde 42-53**

VIKTIGE UTDRAG FRA DEL II

Eksamenssettet (pkt. 7)

I Osloskolen skal et eksamenssett bestå av:

1. eksamensoppgave med forslag til kompetansemål som kan knyttes til elevens presentasjon og den påfølgende fagsamtalen
2. vurderingskriterier og kjennetegn på måloppnåelse på minst tre nivåer for elevens presentasjon og den påfølgende fagsamtalen
3. informasjon til elevene

Oppgaver og fagsamtale (pkt.7.1)

- 48 timers forberedelsesdel åpner opp for en rekke forskjellige typer eksamensoppgaver. Eksamensoppgaven(e) skal ta utgangspunkt i kompetansemål, temaer og lærestoff i fagrapporten.
- Det forutsettes at oppgavene er såpass åpne at de gir elevene muligheter til å gjøre noen valg – og sensorene anledning til å stille oppklarende, utdypende og utvidende spørsmål.

Oppgaver og fagsamtale (forts.)

- Elevene skal selv kunne velge hvordan han/hun vil løse oppgaven som er gitt.
- Oppgaveformuleringer og vurderingskriterier må derfor åpne for at ulike løsningstilnærminger og ulikt innhold kan gi samme karakter (jf. § 3-25, annet ledd og merknader til denne i Udir-1-2010, s. 44).

Oppgaver og fagsamtale (forts.)

- Det er en forutsetning at oppgaven utfordrer elevens kompetanse i å bruke kunnskaper og ferdigheter og vise forståelse og selvstendighet.
- Det er ikke et bestemt innhold eller en bestemt arbeidsmåte som skal vurderes, men kompetansen (Udir-1-2010 Merknader til § 3-25). Dersom det er uenighet om hva eleven skal prøves i, er det den eksterne sensoren som avgjør (§§ 3-29 og 3-30).

Vurderingskriterier og kjennetegn på måloppnåelse (pkt. 7.2)

Vurderingskriterier og kjennetegn på måloppnåelse på minst tre nivåer skal oppgis i eksamensoppgaver ved alle muntlige, muntlig-praktiske og praktiske eksamener i Osloskolen.

Informasjon til eleven (pkt. 7.3)

- tillatte hjelpemidler
- tidspunkt for veiledning
- fremmøtetid og fremmøtested på eksamensdagen
- gjennomføring av eksamen, blant annet:
 - hvilke roller sensorene skal ha
 - hvor mye tid som er til rådighet til egen presentasjon og etterfølgende fagsamtale
 - at eleven ikke skal bli avbrutt under presentasjonen, men skal stoppes dersom tildelt tid overskrides

Informasjon til eleven (forts.)

- at karakter og begrunnelse for karakteren blir gitt av ekstern sensor rett etter eksaminasjonen av hver elev/par/gruppe
 - at eksaminasjonen tar utgangspunkt i presentasjonen, men at det kan stilles spørsmål fra alle kompetansemål i faget
-
- klagerett og klagefrist
 - eksamenssettet

Gjennomføring av eksamen (pkt. 8)

- Til vanlig lager eleven en presentasjon med utgangspunkt i oppgaven. Presentasjonen skal fylle maksimum halvparten av oppgitt tid, jf. pkt. 7.3.
- Formålet med den etterfølgende fagsamtalen og eventuell lytteprøve er å sikre at karakteren blir satt på basis av den individuelle kompetansen til hver elev slik den kommer fram på eksamen (§ 3-25).

Sensur (pkt. 9)

- Sensorene skal diskutere og fastsette en karakter etter hver elev, eller etter hvert par eller gruppe dersom eksamen har vært organisert som par- eller gruppeeksamen. Karakteren skal gis til eleven før neste elev, par eller gruppe tas inn.
- Sammen med karakteren skal ekstern sensor gi begrunnelse for karakteren med utgangspunkt i vurderingskriteriene. Hvis eksamen er gjennomført i par eller gruppe, skal grunnlaget for den individuelle vurderingen være den enkeltes prestasjon i framføringen og den påfølgende samtalen (§ 3-25).

Ofte stilte spørsmål (1)

Hva vil det si å gi veiledning? (Pkt. 6)

I tidsrommet mellom melding om trekkfag og eksamen, kan faglærer gi veiledning innenfor avtalte tidsrammer, jf. pkt. 6. Eventuelle spørsmål fra elevene kan besvares og problemstillinger godkjennes. **Faglærer vurderer selv hvilke spørsmål som kan besvares – eller om spørsmål og svar eventuelt legges ut på læringsplattformen for å sikre likeverdig behandling av elevene i samme gruppe.**

Ofte stilte spørsmål (2)

Hvordan skal elevene gjøres kjent med oppgaven? (Pkt. 7)

Elevene kan gjøres kjent med eksamensoppgavene på ulike måter avhengig av oppgavens utforming, jf. 7.1. Sensorene skal avtale på forhånd hvilken ordning som er hensiktsmessig ved den enkelte eksamen.

Oslo kommune
Utdanningsetaten

Forsert løp

v/Bjørg Ruud EFP

Tilbud om å ta fag fra videregående opplæring for elever på ungdomstrinnet, brev av 14.06.2011

- Nasjonale føringer:
forskrift til opplæringsloven § 1-14 og Udir-1-2011
- Kunnskapsdepartementet legger følgende til grunn for ordningen:

Tilbud til elever på ungdomstrinnet om å ta fag fra videregående opplæring gjelder fag med gjennomgående læreplaner og må utvikles og gjennomføres i et samarbeid mellom den aktuelle ungdomsskolen/skoleeieren og en videregående skole/skoleeier.

- Kommunale føringer:

Gjennomsnittlig 10% av alle elever på 10. årstrinn tar fag på videregående nivå.

Forsert løp forts.

- Elevenes forutsetninger og forpliktelser
- Krav til deltakelse og aktivitet
- Standpunktkarakter og kompetansebevis: den videregående skolens ansvar

(...) En elev på ungdomstrinnet som tar fag fra videregående opplæring som elev, behøver ikke å delta i fagets eksamensuttrekksordning(...)

Forsert løp forts.

- *Elever som på ungdomstrinnet tar fag fra videregående opplæring skal ha ordinært vitnemål for fullført grunnskole. I tillegg har de rett til kompetansebevis for oppnådd kompetanse fra videregående opplæring. Dette betyr at det ikke skal føres merknader om fag fra videregående opplæring på grunnskolevitnemål.*
- Privatisteksamen under ordningen med å ta fag:
Elever som tar et fag fra videregående opplæring, skal i dette faget enten ha standpunktkarakter som elev eller eksamenskarakter som privatist. (jf U-dir-01-2011)

Forsert løp forts.

- Datoer for grunnskoleeksamen og privatiskeksamen blir fastsatt av Utdanningsdirektoratet
- Elever i forsert løp er grunnskoleelever, og faller derfor inn under trekkordningen for grunnskoleeksamen, jf U-dir-1-2011
- *Elever som fritas fra undervisning i et fag på ungdomstrinnet på grunn av arbeid med samme fag fra videregående opplæring, skal ha vurdering med karakter i vedkommende grunnskolefag i samsvar med bestemmelsene i fagets læreplan og bestemmelsene i kapittel 3 i forskrift til opplæringsloven. Dette betyr at selv om en elev får fritak fra timene i et grunnskolefag, så skal vedkommende ved slutten av 10.årstrinn likevel delta i det ordinære eksamensuttrekket sammen med de øvrige elevene på trinnet.*

Forsert løp forts.

- Det er ikke anledning til å være elev og privatist i samme fag, jf forskrift til opplæringsloven §3-27.
- Privatisteksamen gjelder bare videregående opplæring
- Trekkordning til eksamen: nasjonale føringer og kommunale føringer gitt i Retningslinjer for eksamensavviklingen i Osloskolene
- Grunnskoleeksamen på 9. årstrinn, brev av 05.09.2011
Forsøk i Oslo kommune med at elever kan ta grunnskoleeksamen etter endt 9. årstrinn våren 2011 og 2012. Ordningen er knyttet til aktuelle fag i forskriften § 1-14 *Tilbud om fag fra videregående opplæring for elever på ungdomstrinnet* og som eleven ønsker å arbeide med på 10. årstrinn,

Forsert løp forts.

- Elevene skal ha avsluttende standpunktkarakter i faget eller fagene etter 9. årstrinn.
- Elevene er med i trekkordningen til eksamen sammen med elevene på 10. årstrinn
- Elevene som avslutter ett eller flere fag på 9. årstrinn, skal delta i det ordinære uttrekket etter 10. årstrinn når de selv er elever på 10. årstrinn

Forsert løp forts.

- Konsekvensen kan være at eleven må avlegge eksamen både på 9. og 10. årstrinn
- Dersom skolen blir trukket ut til det faget eleven allerede har avsluttet etter 9. årstrinn skal eleven fritas fra eksamen.
- Eleven er ikke unntatt fra kravet om å avlegge både en skriftlig og en muntlig grunnskoleeksamen dersom han/hun ikke ble trukket ut til eksamen etter 9. trinn.
- Førings av vitnemål for grunnskolen i Kunnskapsløftet for disse elevene skal gjøres i hht. Retningslinjene fra Utdanningsdirektoratet i brev av 14. desember 2010 med referanse 2010/4081.

PUNKTER SOM TRENGER EKSTRA OPPMERKSOMHET FRA LEDELSEN – SPERREFRIST OG TREKK

Sperrefrist: Fristen for når informasjon om eksamenstrekk kan gjøres kjent for elevene.

Pkt.1.5

- Alle opplysninger om trekkfag er konfidensielle fra rektor til faglærer og fra faglærer til elev fram til det tidspunktet enten Utdanningsdirektoratet eller Utdanningsetaten har satt som sperrefrist.
- Melding om trekkfag skal normalt gis elevene 48 timer før eksamen, dersom Utdanningsdirektoratet eller Utdanningsetaten ikke har fastsatt et annet tidspunkt for kunngjøringen. Lørdager, søndager, høytidsdager og helligdager regnes ikke med (§§ 3-28 og 3-30).
- Eksamensskolen, ved rektor, er ansvarlig for å sende oppnevningbrev og lærers fagrapport til sensorskolen **senest 1 uke før sperrefristen, jf. pkt. 6**

Trekk til eksamen

Fylkesmannens kartlegging av rutiner og fordeling av trekk til eksamen høsten 2011 (2 grunnskoler, 2 videregående, skoleeiers ansvar)

Eksempler på spørsmål til skolene:

- Hvordan praktiseres regelen om trekk til én sentralt gitt skriftlig eksamen?
- Hvordan er fordelingen av fag over de siste tre år?
- Hvordan praktiseres reglene om trekk til én lokalt gitt muntlig eksamen?
- Hvordan er fordelingen de siste tre år?
- Hvordan praktiseres regelen om at 20 % av elvene skal trekkes ut til eksamen i ett fag på Vg1 ST og Vg1 og Vg2 YF?

Føringer for trekk

- Brev 12.11.2009 "Presisering av trekkordning for eksamen" med henvisninger til Udir-1-2009 og forskrift til opplæringsloven.
- Se også Retningslinjer for eksamensavviklingen i Osloskolene (revidert utgave høsten 2011)

Utdrag fra Retningslinjer for ekamensavviklingen i Oslokolene (pkt. 5.1)

- Eksamenstrekket skal være *tilfeldig* i betydningen at trekket ikke skal påvirkes av utenforliggende faktorer. *Alle* fag som kan gjøres til gjenstand for trekk, skal over tid trekkes ut. Skolene må kunne dokumentere at de over en rimelig periode har gjort alle relevante fag til gjenstand for trekk.
- Den enkelte skole må sørge for at det blir utarbeidet nødvendige prosedyrer for eksamenstrekk. Det anbefales at skolene gjennomfører trekket med et vitne, for eksempel tillitsvalgte eller kontorpersonale til stede, slik at denne kan bevitne at trekket er foretatt i henhold til gjeldende regelverk.
- I fag med flere eksamensformer må skolene trekke mellom formene.

Utdrag fra Retningslinjer for ekamensavviklingen i Osloskolene (pkt. 5.1 forts.)

Eksamenstrekket skal være *konfidensielt* fram til melding om trekkfag kunngjøres for faglærerne. Det betyr at kun rektor og eksamensansvarlig, dersom dette ikke er rektor, og den eller de som registrerer trekket i de skoleadministrative systemene, skal ha kjennskap til trekket.

Faglærere skal ikke involveres i eller rådspørres om trekk. Overfor elever og utenforstående skal trekket være konfidensielt fram til sperrefrist.

Tydeliggjøring av ansvar for å skaffe grunnlag for vurdering

ENDRING I FORSKRIFT TIL OPPLÆRINGSLOVEN

Bakgrunn for endringer av ordlyden i forskriften § 3-3

- Tilbakemeldinger på at
 - lærers plikt oppfattes for strengt
 - elevens rett oppfattes å være for utstrakt
- Ingen realitetsendring, men en presisering og tydeliggjøring av elevens/lærlingens/lærekandidatens og lærerens/instruktørens ansvar

Hensikt

1. Elevens tilstedeværelse er en forutsetning for at vurdering kan skje
2. Tydeliggjøring av at både lærer og elev har ansvar for at grunnlaget for vurdering er til stede
3. Å få klarere frem at vurdering er en del av opplæringen

Ny ordlyd i forskrift til opplæringslova § 3-3, tredje ledd (endret ved forskrift 27. juli 2011 nr. 805, trådte i kraft 4 aug 2011)

” Eleven, lærlingen og lære kandidaten skal møte fram og delta aktivt i opplæringa slik at læraren og instruktøren får grunnlag til å vurdere eleven, lærlingen og lære kandidaten sin kompetanse i faget. Læraren og instruktøren skal leggje til rette for at han eller ho får eit tilstrekkeleg grunnlag for å vurdere kompetansen til eleven, lærlingen og lære kandidaten, slik at den retten eleven, lærlingen og lære kandidaten har etter § 3-1, blir oppfylt. Stort fråvær eller andre særlege grunnar kan føre til at læraren ikkje har tilstrekkeleg grunnlag for å gi halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter.

Fra høringsbrevet: Merknader til 3.3 – lærerens ansvar

- Læreren skal legge til rette for at hun/han får et tilstrekkelig grunnlag for vurdering.
- Hva som er tilstrekkelig grunnlag må vurderes opp mot de samlede kompetansemålene i læreplanen for fag.
- Hvor omfattende lærerens plikt er, er det vanskelig å si noe generelt om. Men – formuleringen om at ”læreren må strekke seg så langt som råd er”, er strøket

Forts. lærerens ansvar

- Det må være tydelig at læreren har lagt forholdene til rette slik at eleven har mulighet til å delta i opplæringen på en slik måte at hun/han har fått mulighet til å vise kompetansen sin.

Fra høringsbrevet: Merknader til § 3-3 – elevens forpliktelser

- Elevens tilstedeværelse er en nødvendig forutsetning for at læreren skal kunne vurdere hennes/hans kompetanse.
- En elev som for eksempel er til stede i opplæringen, men er så passiv at læreren ikke har mulighet til å vurdere kompetansen, oppfyller ikke sine plikter. – Tilsvarende gjelder i forbindelse med fravær.
- Eleven kan for eksempel ikke være fraværende i opplæringen gjennom hele året for så like før standpunkt karakteren skal fastsettes, kreve en stor prøve som gir læreren grunnlag for vurdering.

Fra høringsbrevet: Merknader til § 3-3 – om vurdering

- Læreren skal legge til rette for at eleven kan få vist sin kompetanse.
- Eleven, lærlingen og lærekandidaten har ingen rett til å forhandle om når og hvordan en vurderingssituasjon skal gjennomføres.
- Lærer avgjør om en elev som ikke har vært tilstede i opplæringen eller mangler innleveringer får tilbud om å vise kompetansen sin senere og eventuelt på en annen måte.

Mer om vurdering

- Alle vurderingssituasjoner, enten de er planlagt eller ikke, er en del av lærerens **pedagogiske tilnærming** i opplæringen.
- Skolen/skoleeier kan ikke stille opp en prosentvis grense for hvor mye fravær en elev kan ha før grunnlaget for vurdering ikke er til stede.
- Skolen skal varsle ved fare for ikke vurdering i fag, jf. § 3-7.

SJEKKLISTE FOR VURDERING

Forslag til sjekkliste for vurdering

- Forslag til sjekkliste ble sendt til skolene 27. mai 2010.
- Bakgrunn:
 - Kommunerevisjonens rapport: *Avgangskarakterer i grunnskolen – Likebehandles elevene i grunnskolen?*
 - oppfølging av 10 grunnskoler høsten 2009
 - tema på eksamensmøtene i 2010 og 2011
- Tiltak skoleåret 2011/2012:
 - Kvalitetsgjennomgang på et utvalg skoler

Sjekklista – en påminnelse

- informasjon om sentrale styringsdokumenter
- Bidrag til tolkningsfellesskap og lik karakterbehandling
- spredning av kunnskap om eksamensoppgaver og vurderingskriterier
- justering av karakterpraksis
- fastsetting av sluttvurdering
- trening på eksamenssituasjon
- synliggjøring av elevvurdering i arbeidsplaner og fagrapporter
- analyse og bruk av eksamensbesvarelser

EKSEMPLER PÅ TILTAK FOR Å KVALITETSSIKRE SLUTTVURDERINGEN – SKOLENE OG UDA

Skoleringer i gjennomføring av muntlig eksamen

- Religion og etikk, Norsk, Historie og Naturfag

Tema på sensorskoleringene:

- retningslinjer for eksamensavviklingen
- forståelse av **kompetanse** i fagene
- vurderingskriterier og kjennetegn på måloppnåelse
- forslag til og arbeid med eksamensoppgaver
- vurdering av elevprestasjoner – tolkningsfellesskap

Forslag: Vurder om deltakere på sensorskoleringer kan brukes til internopplæring!

Bakgrunn for skoleringer:

- Stort behov for kompetente sensorer
- 3-4 år siden forrige skoleringer i flere fag
- UDA har registrert svakheter:
 - Oppgavene fyller ikke kravene i *Retningslinjer for eksamensavviklingen i Osloskolene*.
 - De prøver ikke elevenes kompetanse (hvordan elevene møter og løser komplekse oppgaver).
 - De er ofte for lukkede og/eller disponert på forhånd.
 - De gir ikke elevene nok valgmuligheter.
 - Det blir oppgitt for få læreplanmål i informasjon til elevene.

Oppgaver til muntlig eksamen i tråd med Kunnskapsløftet

- Skolene oppfordres til å drøfte oppgaver gitt til muntlig eksamen opp mot retningslinjene. Arbeid i fagseksjonene?
- UDA vil samle inn oppgaver gitt til muntlig eksamen for å vurdere behovet for kompetanseutvikling.

FELLES HELDAGSPRØVER

Felles heldagsprøver – bakgrunn

- *Avgangskarakterer i grunnskolen – Likebehandles elevene i grunnskolen?* (Kommunerevisjonenes rapport 9/2009)
- Reliabilitet sikres gjennom vurderingskultur
- Felles heldagsprøver
 - pilotering norsk og engelsk 2010/2011
 - obligatorisk 2011/12 pluss pilotering matematikk

Heldagsprøvenemnder

- 3–4 lærere
- Oppnevnes av UDA
- Utarbeider:
 - oppgaver i tråd med eksamen
 - informasjon til elever og rektor
 - vurderingskriterier
 - kjennetegn på måloppnåelse
- Gjennomfører fellessensur

Fellessensur

- Presentasjon av vurderinger av utvalgte besvarelser
- skriftliggjort
- Plenumsdiskusjon av utvalgte besvarelser
- Lunsj
- Diskusjon i lærergruppene om medbragte besvarelser
- Fagnemnda har oppmannsfunksjon

Felles heldagsprøver – videregående

Fag	Prøvedato	Fellessensur
Engelsk Vg1/Vg2	tirsdag 13. mars	mandag 26. mars
Norsk hovedmål, VG3	onsdag 14. mars	tirsdag 27. mars
Matematikk, Vg2, 2P	fredag 16. mars	onsdag 28. mars

Oslo kommune
Utdanningsetaten

ELEV OG PRIVATISTEKSAMEN

Elever som melder seg opp til privatisteksamen

Forskrift til opplæringsloven §3-37:

”[...] Den som er elev i eit fag ved fristen for melding til privatisteksamen, kan ikkje melde seg som privatist i faget til denne eksamenen. Heiltidselevar kan ikkje utan å endre elevstatusen sin, jf. § 6-2, melde seg av eit fag for å ta faget som privatist. [...]”

Privatistkontoret i Oslo informerer om at det ikke er mulig å melde seg som privatist hvor man er elev.

Alle kandidater må bekrefte ett sett med vilkår for oppmelding – totalt åtte punkter. Denne bestemmelsen er tatt med i vilkårenes punkt 2 – skrevet med uthevet skrift.

Dersom en elev har meldt seg opp til privatisteksamen, uten å ha søkt om og blitt innvilget status som deltidselev forut for oppmeldingen, er ikke oppmeldingen gyldig.

Dersom eleven likevel gjennomfører slik eksamen, er dette i strid med forskrift til opplæringsloven. Skolen skal ikke føre eksamensresultatet på dokumentasjon/vitnemål.

Det er viktig at skolene informerer om dette ved inntak.

Fremmedspråk for privatister - endringer i eksamen

- Krav om både muntlig og skriftlig eksamen våren 2012.
- Gjelder fagene albansk, arabisk, bosnisk, dari, koreansk, kurdisk (sorani) mandarin, persisk, polsk, somali, tamil, tyrkisk, urdu og vietnamesisk for privatister
- UDA vil komme med mer informasjon rundt håndtering av denne typen eksamen. Enkeltskoler kan bli tildelt oppgaver
- **Krever at Oslo har en oppdatert base over sensorkompetansen sin: skolene bes gå gjennom sensorkompetansen ved sin skole med henblikk på disse fagene innen 15. november.**

- Eksamenstilbudet i språk uten stort fagmiljøer vil avvikles. Siste garanterte mulighet for å ta eksamen i disse fagene vil være **høsten 2012**
- Dersom en elev har planlagt å inkludere ett av disse språkene i sitt utdanningsløp, må skolen sikre at eleven er oppmeldt til eksamen senest høsten 2012.
- Elever som **ikke består** eksamen i disse språkene senest høsten 2012, må følge vanlig fremmedspråksundervisning for å oppfylle vitnemålskrav.

FAGDOKUMENTASJONS- KOMPETANSE

5 tiltak for å heve kompetanse og beredskap

Kompetanse knyttet til regler for vitnemål og annen fagdokumentasjon, herunder elevers fagkombinasjoner og fag- og timestruktur

- Workshop i juni og juli 2011
- Grunnleggende fagdokumentasjonskurs 3. og 4. november
- Nettverk
- Rekrutteringskurs
- Bemanning i sommerferien

Bemanning i sommerferien

- Sommeren 2011 gjennomførte skolene en felles bemanning i 4 uker
- Totalt sett kom det inn 15-30 saker per uke
- Bemanningsbehov er på 1 – 2 personer per uke
- En positiv erfaring
- Dette vil bli en fast ordning – skolene skal rullere på bemanningen

EKSAMENSPLAN VÅR 2012

Eksamensplanen våren 2012

Eksamensplanen vil bli sendt skolene innen **1. november**

Planen består av ett samlet dokument:

- Oversikt over lokalt gitt skriftlig eksamen
- Praktisk tverrfaglig eksamen yrkesfag
- Oversikt over eksamensdager – muntlig eksamen

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
20	14. mai	15. mai	16. mai	17. mai	18. mai
21	21. mai	22. mai	23. mai	24. mai Lokal skriftlig	25. mai Lokal skriftlig
22	28. mai	29. mai	30. mai	31. mai Lokal skriftlig	01. juni
23	04. juni	05. juni	06. juni	07. juni Praktisk 1	08. juni Praktisk 2
24	11. juni Muntlig 1 Praktisk 3	12. juni Muntlig 2 Praktisk 4	13. juni Muntlig 3 Praktisk 5	14. juni Muntlig 4 Praktisk 6	15. juni Muntlig 5 Praktisk 7
25	18. juni Muntlig 6	19. juni Muntlig 7 Praktisk 8	20. juni Muntlig reservedag Praktisk 9 Lokal fellessensur	21. juni Fellessensur	22. juni Fellessensur Siste skoledag

20. juni 2012

- Sammenfall: Lokal fellessensur (lokalt gitt skriftlig eksamen), muntlig reservedag og praktisk eksamen
- Det er viktig at alle lærere som er sensorer til lokalt gitt skriftlig eksamen deltar på den lokale fellessensuren
- Skolene må registrere **sperret tid** på denne datoen for de lærere det angår

Eksamensplan våren 2012 – muntlig

Gjelder fellesfag og programfag på studiespesialiserende

- Skolene har sendt inn ønsker til eksamensdager for muntlig eksamen. Én tidlig og én sen dag. Spesifiser hvilke trinn dagen skal brukes på. UDA setter opp den endelige planen.
- Eksamensdager: 11. juni, 12. juni, 13. juni, 14. juni, 15. juni, 18. juni og 19. juni
- Reservedag: 20. juni

Eksamensordninger lokalt skriftlig eksamen våren 2012

- **Treningslære 1:** Todelt eksamen med "alle" hjelpemidler på del 2, ingen forberedelsesdag
- **Norsk Vg2:** Ingen forberedelsesdag og "alle" hjelpemidler tillatt i år.
- **Norsk 2. språk:** Forberedelsesdag med hefte, begrenset bruk av hjelpemidler
- **Teater i perspektiv 1:** "Alle" hjelpemidler, 24 timer forberedelsesdag
- **Teater i perspektiv 2:** "Alle" hjelpemidler, 24 timer forberedelsesdag
- **Drama og samfunn:** "Alle" hjelpemidler, 24 timer forberedelsesdag
- **Musikk i perspektiv 1 og 2:** Ingen forberedelsesdag. "Alle" hjelpemidler.
- **Musikk fordypning 1 og 2:** Ingen forberedelsesdag. "Alle" hjelpemidler.

Eksamensordninger lokalt skriftlig eksamen våren 2012

- Brev om eksamensordningene vil bli sendt skolene
- Eksamensansvarlig må sette seg godt inn i ”praktiske opplysninger til rektor” som følger hvert eksamenssett
- Også for lokalt gitt eksamen skal rammene være mest mulig like for elever med samme fag
- Fokus på lokalt gitt eksamen på samme måte som ved sentralt gitt eksamen: elevens rettsikkerhet

Oslo kommune
Utdanningsetaten

Takk for oppmerksomheten

